

Voortgangsnota Dekenale Herindeling

26 Januari 2006

Voorgeschiedenis

Sinds mei 2004 kent het bisdom van Haarlem een beleidsnota *Nieuwe Tijden Nieuwe Wegen*. Deze nota propageert de regionale samenwerking van parochies en andere katholieke instellingen. Daarnaast gaat het om de missionaire opdracht waar de kerk zich vooral in dit nieuwe millennium voor gesteld ziet, en een zorgvuldig beleid m.b.t. de sacramentaliteit van de kerk. Aan deze nota gingen enkele jaren van overleg vooraf aan de hand van een gespreksnota en concrete voorstellen m.b.t. de regiovorming. Mei 2004 is dan ook geen afronding van dit proces, maar een datum van waaraf we alle vraagstukken m.b.t. regiovorming, personeelsbeleid, uitgaven en investeringen rond kerkgebouwen en pastorieën in dit beleidskader plaatsen.

De feitelijke praktijk rond de regiovorming laat sindsdien een grote mate van ongelijktijdigheid zien. In de ene regio gebeurt veel, worden allerlei regionale pastorale initiatieven genomen, roosters afgestemd, enz., in een andere gebeurt weinig of niets. Een enkele regio valt toevallig samen met één parochie, in een ander kennen de pastoraal werkenden en besturen elkaar nog nauwelijks. In de ene regio willen besturen en pastoraal werkenden er - al dan niet gesteund door een dekenale coördinator/opbouwwerker - de schouders onder zetten, in een ander wacht men af tot de noodzaak daartoe dwingt en houdt men elke begeleiding in deze nog buiten de deur. Los van deze ontwikkelingen in de regio weet men voor een concrete aanvraag voor een machtiging het bisdom te vinden, maar deze speelt de aanvraag meestal terug en dwingt min of meer een regiobeleid af.

Kortom de dienstverlening vanuit de dekenaten en het bisdom verloopt verschillend, ongecoördineerd en niet effectief. Een en ander komt ook omdat de dekenaten in omvang en qua bezetting verschillend zijn. Zo hebben de diensten Catechese en Diaconie de laatste jaren geïnvesteerd in een nieuw beleid, maar zijn er niet in alle dekenaten medewerkers om het beleid te implementeren.

Met het oog op een eenduidig, effectief en voor ieder gelijk aanbod van dienstverlening vanuit de dekenaten en het bisdom is een afstemming en herstructurering op beide niveaus noodzakelijk. In november 2005 verscheen er dan ook een gespreksnota van het bisdom: *Drie nieuwe dekenaten*. Daarin doet het bisdom aan de dekenale besturen voorstellen voor een eensluidende, gecoördineerde dienstverlening met kortere lijnen. Aan deze reorganisatie ging een zoekproces vooraf waarbij de diensten van het bisdom intern al enigszins werden gereorganiseerd en waarbij met de Algemene Dekens Vergadering gekeken werd naar een evenwichtiger indeling van het bisdom in drie - qua omvang van regio's, nominaal aantal katholieken en financieel draagvlak - ongeveer gelijke dekenaten.

Overleg

Met alle dekenale besturen is in november/december 2005 overleg geweest en wel in drie bijeenkomsten met de drie geïntendeerde dekenaten. Uiteraard riep de gespreksnota veel reacties op. De analyse van de tijd waarin we verkeren en de logica van een reorganisatie werden in grote lijnen onderkend en onderschreven. Maar over de positie van de deken, de rechtspersoonlijkheid van het dekenaat, de zwaarte van de dekenale commissies, het werkgeverschap en de detachering, het globale tijdpad had men vele vragen. Mede vanwege de eerste gedachtenvorming waren dit soort punten ook nog niet in details uitgewerkt. Ook hier is januari 2006 geen afsluiting van de

discussie, maar een startdatum om met elkaar zorgvuldig aan de nieuwe dekenaten en de reorganisatie van de dienstverlening te gaan werken.

De dekenale besturen drongen overigens aan op daadkracht en tempo, boden aan de in de eigen gelederen beschikbare expertise t.a.v. reorganisaties en fusies en t.a.v. de juridische en financiële uitwerking van een centraal werkgeverschap te benutten. Ook een goede communicatie naar de achterban: de pastoraal werkenden en parochies werd onderstreept. Via de Dekonale Vergadering had men het een en ander al gecommuniceerd. Ook de namen van de geïntendeerde dekens zoemden al rond. Een en ander heeft geleid tot een brief van de bisschop die begin januari 2006 bij alle betrokkenen in de bus is gevallen.

Hoe ver zijn we in het proces?

De Staf van het Bisdom van Haarlem heeft in een van zijn vergadering met vertegenwoordigers van de Diocesane Commissie Regiovorming en Kerkopbouw teruggeblikt op de bijeenkomsten met de drie beoogde dekenaten. Ook de Algemene Dekensvergadering heeft het proces tot nu toe in de vergadering van december 2005 geëvalueerd. Een paar eerste bevindingen zetten we op een rij:

De deken

Over de omvang, inhoud en zwaarte van deze functie zijn vele opmerkingen gemaakt. Wat de omvang betreft: deze is uiteraard bespreekbaar met de beoogde deken. De praktijk laat zien dat zij niet geheel als deken vrijgesteld willen zijn, maar ook een pastorale functie ambiëren. Over de precieze verhouding tussen deze twee aspecten zal de Bisschop met hen persoonlijk goede afspraken maken.

De deken is primair pastor pastorum. Per beoogd dekenaat gaat het daarbij om ongeveer vijftig personen. Los van een secretariële ondersteuning kan hij in deze een beroep doen op de beleidsmedewerker, maar wellicht ook op enkele anderen om hem daarbij te steunen en van dienst te zijn. Vraag is nog hoe zwaar dat moet zijn en of het de status van een commissie moet hebben?

De deken is ook bestuurder van het dekenaat. In deze is hij lid van de Bisschopsraad, waarin samen met Bisschoppen en Vicarissen het algemene beleid wordt vastgesteld. De hulpbisschop en vicarissen zijn op de verschillende deelreinen van de diocesane en dekenale commissies eindverantwoordelijk.

De deken wordt uitdrukkelijk gevraagd voorzitter te zijn van de centrale, dekenale commissie Regiovorming en Kerkopbouw, omdat daarin allerlei aspecten op regiogebied, samenwerking van pastoraal werkenden en investeringen in gebouwen bijeenkomen. Van de andere commissies is hij vanzelfsprekend ook voorzitter, maar hij kan de taak aan een vice-voorzitter delegeren en bezien in hoeverre en in welke mate zijn aanwezigheid noodzakelijk is.

Sommige dekens hebben behoefte aan een eigen feedback-groep om meer algemene kwesties te bespreken of zijn beleidslijn te toetsen. Een deken is daar vrij in. Het is echter geen apart bestuur met een beleidsbevoegdheid, die bij opvolging vanzelfsprekend overgedragen wordt.

De Commissies

In de gespreksnota over de drie nieuwe dekenaten zijn zowel voor het bisdom als voor de dekenaten vijf commissie voorzien. Dit voorstel dat ook gepresenteerd is aan de Personeelsvergadering van de Curiemedewerkers, heeft al geleid tot enige bijstelling. Zo zijn

namen en posities nader ingevuld en heeft ook de Diocesane Sint Gregorius Vereniging ervoor gepleit in deze gekend en betrokken te worden. Deze vereniging kent immers ook drie regionale consulenten voor kerkmuziek. Het is van belang dat de diocesane commissies de komende periode hun beleid nader formuleren en in het voorjaar met de huidige dekenale besturen en de dekenale medewerkers afstemmen met het oog op de vorming van de dekenale commissies.

Schematisch ziet een en ander er op dit moment als volgt uit:

35 REGIO's

- Parochies in een min of meer logisch samenwerkingsverband
- Met maximaal 4 fte pastoraal werkenden:
 - o een pastoor/administrator
 - o een tweede priester/kapelaan
 - o een diaken en/of pastoraal werk(st)er
- Ieder is eerstaanspreekbare in een of meer parochies
- Ieder vervult ook specifieke taken in/voor de regio.

Uitvoering

DRIE DEKENATEN

De Deken	- Cie. Regiovorming en Kerkopbouw - Cie. Liturgie en Kerkmuziek, - Cie. Diaconie en MOV - Cie. Catechese/Pastorale School - Cie. Geloofsopbouw (Evangelisatie, Jeugd&Jongeren, Huwelijk& Gezin)

Afstemming

BISDOM HAARLEM

BISSCHOPSRaad	- Dioc. Cie. Regiovorming en Kerkopbouw (DCRK) - Dioc. Cie. Liturgie, Kerkinrichting en Kunst (DCLKK) ▪ Dioc. Sint Gregorius Vereniging - Dioc. Cie. Diaconie (DCD) ▪ DRD - Dioc. Cie. Geloofsopbouw (DCGO) ▪ Dienst Missie en Evangelisatie, DMR ▪ Dienst Jeugd&Jongeren, ▪ Dienst Huwelijk& Gezin ▪ Dienst Catechese

Inhoud

- Algemene diensten
- Ondersteunende diensten

Transitieproces

De Bisschopsraad stelt na overleg met de Algemene Dekens Vergadering de volgende commissies/groepen voor die de reorganisatie nader gaan voorbereiden en begeleiden:

Projectcommissie Drie Dekenaten

Voorzitter: Vicaris Generaal Drs. M.J. de Groot
Secretaris: drs. M.N.F.M. Frederiks, stafmedewerker kerkopbouw
Leden: dekens: A. Bakker, sma, A. Cassee en E.Moltzer en
drs E.F.J. Duijsens, econoom.

Opdracht: Deze commissie doet nadere voorstellen m.b.t.

- de communicatie met alle betrokkenen via de dekenale stuurgroepen (zie verder),
- vaststellen van de definitieve grens tussen de dekenaten van Midden en Zuiden,
- vaststellen van nieuwe namen en vestigingsplaatsen,
- een concreet stappenplan per dekenaat maar gericht op een zelfde eindsituatie,
- voorbereiding van een studieconferentie over de inhoudelijke afstemming van diocesane en dekenale commissie met dekenale besturen en tweedelijns werkers,
- de samenstelling van de commissies in samenspraak met/ onder verantwoordelijkheid van de op die terreinen verantwoordelijke hulpbisschop/vicarissen,
- het werkgeverschap (zie verder),
- de regionale centrale financiering (zie verder)
- de verdere implementatie van het proces.

Drie Dekenale Stuurgroepen

De Projectcommissie houdt contact/vergadert met een dekenale stuurgroep per beoogd nieuw dekenaat.

Leden: de vice-voorzitters van de huidige dekenaten of in plaats van een van hen een andere persoon op grond van een specifieke expertise.

Opdracht: Deze commissies

- overleggen met de Projectcommissie,
- ondersteunen bij het maken van een stappenplan per dekenaat,
- dragen zorg voor de uitvoering van besluiten die in overleg met de Projectcommissie genomen zijn.

Voor sommige specialistische onderwerpen wordt de Projectcommissie bijgestaan door:

Werkgroep Werkgeverschap

Voorzitter: drs. E.F.J. Duijsens
Secretaris: jhr. mr. S.R.K.M. van Weede
Lid: Th. van Werkhoven.

Opdracht: Deze werkgroep buigt zich over:

- de vorming van de Diocesane Kerkelijke Instelling en de naam ervan,
- de juridische identiteit van deze rechtspersoon in relatie tot het bisdom,
- de personeelsopbouw in relatie tot de inkomsten, m.n. het levend geld,
- de nieuwe Arbeidscontracten: specifieke opdracht in de arbeidsovereenkomsten voor regio, dekenaat of bisdom en de inhoudelijke verantwoordelijkheid bij Vicarissen,
- technische realisatie van de loonadministratie: waar en hoe?

Werkgroep Regionale Centrale Financiering

Voorzitter: drs E.F.J. Duijsens
Secretaris:
Leden: enkele financiële deskundigen uit dekenaten.

Opdracht: Deze werkgroep werkt aan:

- nadere uitwerking van de RCF en de implementatie,
- de hoogte van de afdracht per regio,
- het regelen van de budgetten voor de dekenaten, enz.

Namens de Bisschopsraad:

Mgr. drs. M.J. de Groot,
Vicararis-generaal en voorzitter van de Projectcommissie.

Drs. M.N.F.M. Frederiks,
Secretaris van de Projectcommissie.